

Світлана ХАМІНІЧ
професор кафедри аналітичної
економіки та менеджменту
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор економічних наук, професор

Олександр ХАМІНІЧ
декан механіко-математичного
факультету Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара,
кандидат фізико-математичних наук, доцент

УПРАВЛІННЯ ЯК КОМУНІКАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС МЕДІАЦІЇ

Демократизація суспільного життя, вплив глобалізаційних процесів на соціально-економічну складову держави, поширення інформаційних ресурсів, впровадження інноваційних технологій та нормативно-правове регулювання вимагає сучасних методів, прийомів та підходів до врегулювання або недопущення конфліктів. Саме медіація – є тим чинником, що сприяє ефективному прийняттю грамотних управлінських рішень у будь-якій сфері національного господарства.

Розглядаючи управління як комунікаційний процес медіації, доцільно звернутися до етимології цих категорій.

Великий тлумачний словник сучасної української мови трактує категорію «управління» як спрямована дія, спрямована діяльність кого-небудь, чого-небудь, бути на чолі когось, чогось, керувати [1, с. 1511]. Розрізняють такі види управління:

– ситуаційне управління – ухвалення стратегічних рішень в міру виявлення стратегічних проблем;

– цільове управління – метод управлінської діяльності, оснований на виділенні найбільш важливих у цей період завдань, на здійснення яких спрямовуються головні зусилля керуючої організації [1, с. 1511].

Для узгодження та визначення необхідного рівня ефективності діяльності доцільно застосовувати медіацію.

Медіація – міжнародне посередництво, мирний спосіб вирішення міжнародних конфліктів за допомогою держави, яка не бере участі у конфлікті [1, с. 655].

Для сьогодення, коли глобалізаційні виклики суттєво впливають на будь-які процеси правосвідомості в соціально-економічній, трудовій, цивільній та інших сферах, ці принципи можна розглядати як дієвий механізм, який можна застосовувати не тільки на міжнародному рівні, а й на національному, регіональному, господарському та особистому.

Медіація зводиться до однієї з універсальних процедур посередництва. Посередник, як управлінець, спрямовує сторони на вирішення проблеми найкращим чином відповідно інтересам обох сторін. Але застосування принципів рівноправності, добросовісності, добровільності та конфіденційності – є обов'язковими.

Дійсно багато залежить від складу і змісту конфліктної ситуації, а також тієї позиції, яку займають сторони. Звісно, ще ніхто не запропонував кращого варіанту вирішення конфлікту, ніж досягнення домовленості між сторонами найчастіше шляхом примирення.

Комунікаційна політика при проведенні переговорів у даному разі повинна бути найрезультативнішою та професійно впровадженою, використовуючи основні складові управління:

– планування й прогнозування ведення переговорів;
– організація переговорного процесу;
– мотивація сторін, що беруть участь у переговорному процесі;
– контроль (досягнення консенсусу, домовленостей між сторонами або мети переговорів).

Важливий крок до примирення відіграє ефективне використання та впровадження кожної з функцій менеджменту, але особливу увагу треба приділити мотиваційному аспекту цього процесу, мотивації сторін.

Мотивація базується на інтересах або потребах сторін. Економічний інтерес є породженням і соціальним проявом потреби. Потреби – це категорія, яка відображає ставлення людей до умов їх життєдіяльності, це щось необхідне для розвитку людини як особистості [2, с.77].

Для розуміння та подальшого використання у переговорному процесі мотиваційного аспекту найчастіше використовують піраміду потреб – піраміду Маслоу. Вона відображає ряд потреб особистості, які відіграють неабияку роль в мотивації людини. Піраміда Маслоу має важливе значення в навчанні медитації при обґрунтуванні вирішення суперечливих та конфліктних ситуацій.

Потреби поділяють за різними рівнями так (від нижчого до вищого):

- фізіологічні;
- безпеки;
- належність та кохання;
- необхідність у повазі;
- необхідність у самореалізації;
- пізнавальні потреби;
- естетичні потреби.

Визначення необхідних та найбільш значущих потреб для мотивації людини сприяють скорішому та результативнішому вирішенню конфліктів.

Отже, впровадження управлінських напрямів комунікації у медіаційному процесі сприяє ефективному вирішенню поставлених завдань. Доцільним є вивчення інноваційних методів управління у напрямі комунікаційної політики під час вирішення конфліктних ситуацій з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей учасників цього процесу.

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.

2. Основи економічної теорії : навч. посіб. / за заг. ред. П. В. Круша, В. І. Депутат, С. О. Тульчинської. Київ : Каравела, 2008. 448 с.

Ольга ХАХУЦЯК

професор кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

АЛГОРИТМ ЗАСТОСУВАННЯ ПЛОТНОГО ПРОЄКТУ «ПРОГРАМА ВІДНОВЛЕННЯ ДЛЯ НЕПОВНОЛІТНІХ, ЯКІ Є ПІДОЗРЮВАНИМИ У ВЧИНЕННІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ»

У світлі ухвалення Закону України «Про медіацію», яким визначено правові засади та порядок проведення медіації як позасудової процедури врегулювання конфлікту (спору), принципи медіації, статус медіатора, вимоги до його підготовки та інші питання, пов'язані з цією процедурою, назріває потреба подальшого доповнення та внесення змін у чинне процесуальне законодавство.

У теорії та практиці термін «відновне правосуддя» часто асоціюється з терміном «медіація у кримінальних справах». Відповідно до Рекомендації СМ/Рес(2018)8 Комітету Міністрів державам-членам щодо відновного правосуддя у кримінальних справах, прийнятою Комітетом Міністрів Ради Європи від 03 жовтня 2018 р., «відновне правосуддя» означає будь-який процес, який дозволяє особам, яким було завдано шкоди злочином, та особам, які несуть відповідальність за цю шкоду, у випадку їх добровільної згоди, активно брати участь у вирішенні питань, що виникають у зв'язку зі скоєнням правопорушення, за допомогою незацікавленої третьої сторони, яка має спеціальну підготовку. Залежно від країни, в якій використовується такий шлях вирішення спорів, і способу його адміністрування, відновне правосуддя може називатися медіацією між потерпілим та правопорушником, медіацією у кримінальних провадженнях, відновлювальними конференціями, сімейними груповими конференціями, колами призначення покарань або миротворчими колами. Тож медіація у кримінальних